

Beroligende midler

Lisa Tans omsorgsfulle interiører og bilder på Galleri Riis i Oslo åpner for et levende nå hinsides klokken ubarmhjertige logikk.

Av Heidi Bale Amundsen 01.11.19 Kritikk

Lisa Tan, *Letters from Dr. Bamberger*, 2002–2012.
Foto: Galleri Riis.

Det første jeg møter i Lisa Tans nye utstilling ved Galleri Riis, er et lite brev kunstneren mottok fra allmennlegen sin i 2002. «Dear Lisa», skriver Dr. Bamberger, før han fortsetter vennlig, men formelt: «This is all good news from my perspective. I hope this information is helpful to you. Please call for questions.»

My Pictures of You

Lisa Tan

Galleri Riis, Oslo

17. oktober 2019 — 9. november 2019

Om mediet er video, fotografi, tekst eller installasjon, tar den Stocholmbaserte amerikanske kunstnerens arbeider utgangspunkt i personlige erfaringer. Men via mer og mindre eksplisitte referanser til fototeori, litteratur og filosofi, blir det private materiale for en bredere anlagt undersøkelse av den menneskelige eksistensens vilkår og omsorgsbehovet som følger. I *My Pictures of You* nærmer Tan seg dette temaet gjennom en lek med to typer tidsforståelse. På den ene siden den

kronologiske tiden som skyver oss alle fra fødsel mot død. På den andre siden det subjektive og sanselige nået som splitter tidsstrømmen i et «før» og «etter».

Denne doble forestillingen om tid, kommer særlig tydelig til uttrykk i serien *Letters from Dr. Bamberger* (2002–2012), som består av det ovennevnte brevet og åtte tilsvarende som Tans lege sendte henne etter årvisse helseundersøkelser mellom 2002 og 2010. Brevene har eksakt samme størrelse, uttrykk og innramming, og fremstår som sidene i en selvbiografi. De forteller om utmerkede prøveresultater, men også om stressrelaterte plager. Stresset gis ingen begrunnelse, men den underliggende kronologiske rytmen som følger av verkets repetitive fremstillingsform antyder at det er forankret i en eksistensiell angst som er typisk for årene brevene dokumenterer. Kunstneren var 29 år da hun først oppsøkte legen; på et punkt i livet da mange begynner å kjenne livets endelighet med sterkere intensitet enn før. I perioder med trening og yoga, får vi likevel vite at Tan håndterer den vonde vissheten om livets endelighet bedre. Slik minnes vi om at livet erfares i et nå, selv om det er underlagt klokketidens ubarmhjertige logikk.

En ny serie med fotografier (2019), hvert av dem titulert enten *Waiting Room of a Psychologist* eller *Waiting Room of a Neurologist*, involverer i større grad betrakteren i Tans refleksjon over livet, døden og tiden. Fotografiene dokumenterer bilder som henger i venteværelset til henholdsvis Tans psykolog og nevrolog. Noen av bildene er laget av kjente kunstnere som Henri Matisse, mens andre er laget av mindre kjente kunstnere som John Wipp. Men de har alle vandret i kunstens verdisystem, fra original til reproduksjon, og fra reproduksjon til nyproduksjon. Selv om bildene har funnet sin foreløpige endestasjon på veggene i Galleri Riis, etablerer sporene av denne bildevandringen en kronologisk tidsakse som peker ut over betrakterens begrensede livsløp, mot bildets potensielt uendelige fornyelse med tekniske midler.

Omgjøringen av utstillingsrommet til et venteværelse med hvite vegger, pregløse stolrader midt på gulvet, generiske grønne planter og dekorative bilder med harmløse motiver, antyder en forståelse av livet som det rommet vi er hensatt i for å vente på den uunngåelige slutten. Rommet er innredet med bilder av et fat med appelsiner, noen kameler og et smilende kvinneansikt. De harmløse motivene vitner om et ønske om for enhver pris ikke å uroe den ventende. Anerkjennelsen av mitt subjektive og sårbare nå, gjør livets endelighet lettere å bære. Som Tans *Other Artists* (2019 –), et pågående prosjekt for Oslobiennalen, hvor hun pusser opp toalettene i et av byens atelierbygg, hincer venteværelseprosjektet til en forståelse av kunstens rolle som å kanalisere omsorg for det som både i konkret og overført betydning fremstår som menneskets mest private rom.

Lisa Tan, *My Pictures of You*, installasjonsbilde.
Foto: Galler Riis.

My Pictures of You (2017–2019), videoen som har gitt navn til utstillingen, åpner med en serie sort-hvite fotografier av overflaten på den ubeboede planeten Mars. Disse etterfølges av en biltur gjennom et støvete ørkenlandskap sør-vest i USA. Underveis reflekterer Tan over den slående likheten mellom de to landskapene, og over muligheten for å tenke den fortiden fotografiene fra Mars fastholder som en speiling av jordens fremtid: en fremtid der klimatiske endringer har utslettet menneskeheten.

Sammenfallet av «før» og «etter» i Tans nåtidige erfaring speiler en passasje fra Roland Barthes' *Det lyse rommet* (1980), som leses høyt i videoen. Passasjen beskriver hvordan Barthes «gjenfant» sin avdøde mor i et bilde av henne som barn. Møtet med bildet av moren gir ham en intens følelse av nærvær i et nå som farger av på forestillingene hans om fortid og fremtid, og som gir virkelighet både til det som har vært og det som skal komme.

Som et tankeeksperiment ber Tan oss mot slutten av videoen om å erstatte bildet av Barthes' mor med et bilde av moder jord. Med det fremstår verket – som kunne blitt en kosmologisk skrekkvisjon – som et hemningsløst bilde på din og min tilstedeværelse på jorden og under hverandres øyne. «You'll always be real to me», synger Susan Ottaviano fra synthpop-bandet Book of Love. Samtidig kaster en gruppe smilende svømmere seg ut i et skvulpene basseng mens strålene fra en varm sol kjærtegner ryggene deres. Det er cheesy og banalt, men etter visjonene om en verden av støv er denne bekreftelsen på livet *her og nå* uimotståelig.

Lisa Tan, *My Pictures of You*, 2017–2019, stillbilde fra video.

My Pictures of You

Lisa Tan

Galleri Riis, Oslo

17. oktober 2019 — 9. november 2019
